

Magistrát města Liberec
Odbor územního plánování
nám. Dr. E. Beneše 1
460 59 LIBEREC 1

VÁŠ DOPIS ZNAČKY/ZE DNE

NAŠE ZNAČKA

OÚPSŘ 139/2008/OÚP

KULK 73915/2020/OÚP

VYŘIZUJE/LINKA

Ing. Věra Kneysová / 652

vera.kneysova@kraj-lbc.cz

V LIBERCI DNE

8. 10. 2020

Výzva ke zjednání nápravy ve smyslu § 171 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve věci pořízení Územního plánu Liberec

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen KÚ LK, OÚPSŘ dle § 7 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen stavební zákon) vykonává státní dozor ve věcech územního plánování a stavebního řádu. Dle ustanovení § 171 odst. 1 stavebního zákona krajský úřad při výkonu působnosti dozírá na dodržování ustanovení stavebního zákona, právních předpisů vydaných ke stavebnímu zákonu, jakož i na dodržování opatření obecné povahy a rozhodnutí vydaných na základě stavebního zákona. Státní dozor může být vykonán i v průběhu pořizování územně plánovací dokumentace.

KÚ LK, OÚPSŘ na základě dosavadních zkušeností prověřil vymezení a zdůvodnění veřejně prospěšných staveb (dále jen VPS) a veřejně prospěšných opatření (dále jen VPO) vymezovaných v nyní připravovaném územním plánu Liberec (dále jen ÚP Liberec) a zjistil, že koncepce protipovodňové ochrany není řádně zdůvodněna.

ÚP Liberec v kapitole G. VPS, VPO, STAVBY A OPATŘENÍ, PRO KTERÁ LZE PRÁVA K POZEMKŮM A STAVBÁM VYVLASTNIT vymezuje „VPS a VPO pro snižování ohrožení území povodněmi“. U většiny VPO je uvedeno, že se jedná o propojení pásu sídelní zeleně. Protipovodňová ochrana na těchto pozemcích není dominantní. Dle funkční plochy se jedná o sídelní zeleň, kde je zejména přípustné – intenzivně i extenzivně upravená veřejně přístupná rekreační zeleň, hospodářská zeleň, doprovodná zeleň. Podmínečně přípustné využití je zejména sportovní, rekreační a volnočasové aktivity provozované na přírodních plochách se zajištěnou veřejnou prostupností a účelové a rekreační využití krajiny.

Propojení protipovodňové ochrany a sídelní zeleně lze dohledat v kapitole E.5 opatření proti povodním, jiným živelným pohromám, kde je v bodě E.5.0.6 poslední odrážce uvedeno: „jako součást protipovodňových opatření propojovat a rozšiřovat pásy sídelní a krajinné zeleně podél vodních toků zejména ve stanovených záplavových územích.“ V bodě E.5.0.7 je dále uvedeno: „Tyto investice územně stabilizovat jako veřejně prospěšné stavby a opatření - realizaci protipovodňových opatření a staveb ve volné krajině považovat za nedílnou součást využití ploch s rozdílným způsobem využití nezastavěných a nezastavitelných (ploch změn v krajině).“

Dle § 2 odst. 1 písm. l) stavebního zákona VPS je stavba pro veřejnou infrastrukturu určená k rozvoji nebo ochraně území obce, kraje nebo státu, vymezená ve vydané územně plánovací dokumentaci (dále ne ÚPD). VPO je dle § 2 odst. 1 písm. m) stavebního zákona opatření nestavební povahy sloužící ke snížení ohrožení území a k rozvoji anebo k ochraně přírodního kulturního a archeologického dědictví, vymezené ve vydané ÚPD.

Dle § 2 odst. 1 písm. k) stavebního zákona je veřejná infrastruktura zřizovaná nebo užívaná ve veřejném zájmu.

Dle § 170 odst. 1 stavebního zákona práva k pozemkům a stavbám lze odejmout nebo omezit (vyvlastnit), jsou-li vymezeny ve vydané ÚPD a jde-li o:

- a) veřejně prospěšnou stavbu dopravní nebo technické infrastruktury,
- b) veřejně prospěšné opatření, a to pro ohrožení území povodněmi a jinými přírodními katastrofami, zvyšování retenční schopnosti území, založení prvků ÚSES a ochranu archeologického dědictví,
- c) stavby a opatření k zajišťování obrany a bezpečnosti státu,
- d) asanaci území.

V kapitole C.8.1 je uvedeno „VPS, pro které lze práva k pozemkům a stavbám vyvlastnit, jsou stavby pro dopravní a technickou infrastrukturu a stavby určené k rozvoji nebo ochraně území obce, kraje nebo státu.“ Stavby určené k rozvoji obce, kraje nebo státu nelze řadit mezi stavby, pro které lze práva k pozemkům omezit nebo odejmout. Stavby pro rozvoj obce nepatří mezi výčet uvedený v § 170 odst. 1 písm. a) – d). Lze tedy shrnout, že nelze omezit práva pro veřejnou infrastrukturu – občanské vybavení a veřejné prostranství.

Dle § 4 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb. o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (dále jen zákon o vyvlastnění) „*vyvlastnění lze provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem.*“ Lze tedy říct, že lze vyvlastnit z důvodu protipovodňové ochrany jen v případě, že navržený účel bude mít skutečně vliv na ochranu před povodněmi. V odůvodnění ÚP Liberec je u jednotlivých VPO uvedeno odůvodnění např. potenciální rozlivná plocha, jedna z mála dostupných rozlivných ploch, rozliv neslučitelný s oplocení apod. Není stanoveno, na základě jakých podkladů jsou tyto rozlivné plochy stanoveny. Dle § 66 odst. 1 zákona č. 254/2001 sb. zákona o vodách „*Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad.*“ Záplavová území jsou u většiny toků uvedených v ÚP Liberec stanovena a rozlivné plochy s tímto územím nekorespondují a často jsou výrazně mimo záplavové území. Lze pak těžko souhlasit, že takový zásah do vlastnických práv splní účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem.

Vymezení VPS a VPO v územně plánovací dokumentaci je zásahem do vlastnického práva. Což plyne mimo jiné i z rozsudku KS č. j. 73 A 1/2017-61 cit: „*Vymezení ploch veřejného prostranství na pozemcích, které dosud sloužily výhradně potřebám vlastníka, jenž má do budoucna záměr využít je jako stavební parcely pro umístění rodinných domů, je vždy zásahem do vlastnického práva.*“ V rozsudku se sice jedná o veřejné prostranství nikoli o VPS či VPO, přesto již samotné vymezení funkční plochy je považováno za zásah do vlastnického práva. Tím spíše je nutné při stanovení VPS a VPO dbát rozsudku NSS č.j. Ao 1/2009-120, kde je uvedeno, že zásahy do vlastnického práva „*musí mít zásadně výjimečnou povahu, musí být prováděny z ústavně legitimních důvodů a jen v nezbytně nutné míře a nejšetrnějším ze způsobů vedoucích ještě rozumně k zamýšlenému cíli nediskriminačním způsobem a s vyloučením libovůle a být činěny na základě zákona.*“

Nutno připomenout, že § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění uvádí: „*Vyvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného.*“

Účelem VPO vymezených v ÚP Liberec je ochrana před povodněmi, přičemž pravděpodobnost rozlivu v celé ploše a tím ovlivnění (zpomalení) průtoku povodně je u řady ploch vymezených jako VPO minimální, stejně jako odstranění stavby nebude mít téměř žádný vliv na průchod povodně.

Proto KÚ LK, OÚPSŘ požaduje prověřit všechny VPS a VPO a v případě, že leží převážná část plochy mimo záplavové území Q₁₀₀ plochu z VPS a VPO vyloučit nebo řádně zdůvodnit jaký účel má sledované opatření plnit a zda veřejný zájem dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv. Rozliv může být i na pozemcích soukromých vlastníků a není nutné za tím účelem vyvlastňovat. Stejně tak nevhodnost oplocení není důvodem k vyvlastnění pozemku a stavby.

ÚP Liberec vymezuje VPO a VPS pro snižování ohrožení území povodněmi, které dle ÚP Liberec zpřesňují protipovodňové koridory ze ZÚR LK. KÚ LK, OÚPSŘ požaduje doplnit do tabulky G.0.0.8 doplnit informaci, ke kterému koridoru ZÚR LK se VPO vztahuje. Ne všechny VPS a VPO vymezené v ÚP Liberec jsou v koridoru ZÚR LK (cca 15 není) a tedy potřeba vymezení VPO a omezení vlastnických práv vyplývá ze samotné koncepce protipovodňové ochrany ÚP Liberec. Přestože rozlivové plochy jsou z hlediska ochrany před povodněmi žádoucí, nelze to aplikovat na pozemky, kde rozliv nelze s ohledem na konfiguraci terénu očekávat. Pokud se předpokládá rozliv na části pozemku (často méně než 20 %), není nutné vyvlastňovat pozemek celý včetně hlavní stavby (např. RD). Takové vymezení VPS resp. VPO je nepřiměřeným zásahem do vlastnických práv a to zejména z důvodu, že zbourání objektu není šetrný způsob vedoucí k cíli. Odstranění objektu bude mít minimální vliv na rozliv.

podepsáno elektronicky

Mgr. Zdeněk Hlušík
vedoucí odboru územního plánování
a stavebního řádu

v z. Ing. Gabriela Šípková